

נייע יידישע צייטונג

דיא רעדאקציע
אונד אדמיניסטראציע
געשעצט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
ווארשן אויך דיא פרענטערראיאנס-
געלדער צו זעהן זינד.
אינוועראמע
ווערדען גילדיגט בערעכענט.

דיא
"נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
מאנטיאג
אונד דאָנערשטאָג.
פרענטערראיאנס-פרייזע:
נאָנצערדיג 7 סל. — קר.
האלבערדיג 3 " 50 "
פרייזעליידיג 1 " 75 "

Budapest, Montag 20. November 1882. שנת תרמ"ג לפ"ק. ב"ה בודאפעסט ט כסליו.

ערנסט מעזע אונד דער ווסטיץ-מיניסטער.

דער דעפוטירטע פֿאַן מיניסטערן ערנסט מע-זע, איז אַינ ווען אונד האט אים לאנדטאגע און דען ווסטיץמיניסטער איינע אינטערפעלאציאן אים פֿינף פֿראגען בעשטעהענדיג געריכטעט, דיא וויר און אינווערער לעמטען נומער אונזערן געעהרטען לעזערן מיטגעהילדט האבען.

ער האט ביא דעזער געלענענדיגט איינע זעהר שאַנע, מיניסטערהאפטע רעדע געהאלטען, דיא זא-וואהל פֿאַן דעם העררן ווסטיץמיניסטער, אלס פֿאַן דעם גאנצען רייכטאגע מיט דער גראסען איי-פֿערסוואקייט אונד הארט אונד דען אים: נור אַנאָר-האט דאָר אַ געריכטעט געשטימטען, ווא דיא קאמ-צע, ווען מאן איהר אַרף דען שוויץ טריטעט.

וויר מיסען געשטעהען דיא הערר מעזע מיט ווערמע פֿיר דיא ווערן אונד פֿיר דיא גערעכ-טיגקייט געשפֿראכען האט; אבער עס איז זעהר צו בעדווערן, דיא הערר מעזע, ווא ליידער זא פֿיעלע ווערן דער גענעווארט פֿאַן ווער רעליגיאן גאר קיינע שפיר האט, דאזער קאנטע עס געשע-הען, דיא הערר מעזע, ווא ער זעלבסט געזאגט האט, איד נור איינע אייגענדיק לאנג דעם געדאנט קען רייס געבען קאנטע, דיא פֿיעלליכע עטוואס וואהרעס און דער בעשולדיגונג זיין קאנטע, וואס איהם אלס עס הארין און דער גמרא ניכט בעקאנט איז. — דאך זיין בעסערעס געפֿיהל, אונד דיא בעקאנטשאפט מיט אַרטהאראקסען ווערן, דיא ער אלס אבטאראע מעננדי קענטע, האבען איהן באלד פֿאַן זינעס אירטהוס געהילט, אונד צום ווארטען פֿירשפֿריכער פֿיר זינע גלויבענדיגעסען גע-מאכט.

אבער אינווערע זענען קאן אים דיעזעס פֿאַר-פֿאללע דיא לעהרע ציעהען, ווא נאָטו זעלבסט אין אַרטיקאט, אין דעפֿיטירטער עטוואס יידישעס וויסען ברענגען קאן! —

נון ברענגען וויר נאכפֿאלגענד דיא רעדע, דיא איינע שטונדע געדויערט האט אים איסצוגע, אונד געוויס ווערדען אונזערע געשטעטען לעזער אראן איינע פֿרידע האבען אונד מיט שפאננען דיא אנט-ווארט דעם ווסטיץמיניסטערס ערווארטען.

מעזע זאגט: וואהל האבע איד, אלס דיא טיטא-עסלאווער בוטבעשולדיגונג ענטשטאנד אי-נען אייגענדיק געצווייפעלט, אב פֿיעלליכע איינע געהיימע איבערלעפֿערונג ניכט ווירקיק פֿיר ספח בלוט ערפֿארדערע? ווערן דיעזע אונקלאנע יעטצט צום ערסטען באלע פֿאַרנעקאמטען ווערען, זא העט-טע איד דעזעלבע דעם וואהנונג איינע פֿערויק-טען ראכטיגערס צוגעטרעבען, אבער דיעזע בע-שולדיגונג וועדערהאט זיך וויט אַרטהאנדערטען זעהר אָפֿט, אונד עקסיסטירט אונטער דעם איינע-בידערטען פֿאַלקע נאך היינט אלס אבערגלויבע, אבער האט זיך איינער פֿאַר דען איינען דער גע-רעכטיגקייט אלס לעדערס אונד געווענדיגעסען פֿאַר-אורטהויל ערווענען.

איד וויס נון דאס עס אין אונזן אונד לע-רע ווארן אים, זא עטוואס צו גלויבען, עס שטעהט יא מיט דען גרונדעטען דער יידישען רעליגיאן אים וועדערשפריכע! אללעס בלוט אינווערע לייענ גאלט דען ווערן איינער פֿיר אונזרין.

דער פֿאלל איז איד פֿאַר דאס געריכט גע-קאמטען, אונד ווען איד היע אונד דא אין ריכטער זיך פֿאַן לידענשאפט אונד פֿאַראיינעקאמטענדיגס צו איינשרייטונגען פֿעלייטען לעס, און האטען דאך דיא ווערן צוטרענען צו אונזארישען רעכטס-

פֿלענען, וויל דיא אבערען בעהאָרדען דיא אונטע-רען שטעטס איבע וואכט אונד קאָנטראָלירט האבען.

ווא אבער איזט מאן אים פֿראגעסע פֿאַן טיטא-עסלאווער פֿאַרנענאנען? אנטשטאט איינען ער-פֿאַהרענען ריכטער האט דער געריכטשאַף איינען אונד פֿאַהרענען אינווערע וועט נאָכער דאזו אים-געשיקט דער זיך איינעבילדעט האט, דאס ער אים יעדען פֿריז דען בעווייז לייענען וואָללע, דאס דיא ווערן ווירקליך בלוט פֿיר ספח ברענגען, וואס זייט יאַהרהונדערטען נאך קיינעס אינטערזוכונגסריכטער געלונגען איז! דיא אנטשעמטען ערנדיפֿען פֿרי-זען דיא געלענענדיגט, אום העררן בארין און דיעזעס פֿלאנע צו אונטערשטימען, אונד איינבערזען דיא אונטערזוכונג צו בעאיינפֿלוסען, ווענענען ווארדע דען בערעפֿענען, ווא שטאטסאונדארט אונד פֿע-טהידיגער יעדער אינפֿלוס ענטזאגען.

פֿאַן דען ווענעפֿינדליכען צייטונגען ווארדען דיעזענען מיט קאטע בעוואָרפען, וועלכע דיא פֿע-טהידיגונג דער ווערן איבערנאמען; איד פֿראגע דאס געעהרטע הייז איזט דאס דיא פֿרייהייט דער פֿערטהידיגונג? זעלבסט אין דעם בארזארישען ריכטונג ווערדען דיא פֿערטהידיגער דער גראסען פֿערברעכער אין עהרען געהאלטען, ווא דיעס אין דען געהילטעטע פֿראגעסע צו זעהן וואר, ביא אים אבער זאנט מאן, דיא ווערן פֿאַן ווערן בעשטא-כען נור הייער צו לאנדע ווירד דיא פֿרייהייט דער פֿערטהידיגונג בעשטעפֿט! האט דאך אַנאָר הייער אים רייכטאגע גענען דען אבער-שטאטסאונדארט זיך דיא אונקלאנע ערלויבט, דאס ער בעשטאכען ווא דיא פֿערברעכער צו בעפֿרייען אונד פֿארשע ציענען אפֿצווישטעללען, זינד דאך דיא געעהראז-ען גאסענוועגן זא אפֿצוהעקעטעט ווארדען, דאס דיא דען שטאטסאונדארט בערראַהטען ווערן ער דאס ציטער פֿערלעס.

געעהרטעס הייז! איינע עהנליכע בוטבעשול-דיגונג, ווא דיא יעטציע גענען דיא ווערן ווארדע פֿאַר 110 יאָהרען גענען דעם פֿראַעטאטען אין פֿאַנאקרויך ערהאבען, אונד דעם מאו בעדייטעטע, דאס דיא איינען יעדען, דער פֿאַן איהרעס גלויבען אבפֿאל-לען וואָללעט, ערמאדערטען, אלס נון פֿראַעטס-טאטען ווערן דיעזער אונקלאנע פֿעהראפטעט וואר-דען, אבערנאדעס דער וועלכע בעהיימטע שריפט שטעללער וואָללאר דיא פֿערטהידיגונג, עס גע-לאנג דיעזעס גראַסען מאנע דיא דרייא פֿעראַגען צו רעטען, אונד איהרע אונזלע צו בעווייזען, זא וואָל ער אונד דיא וועלש נאנטע דיעזע טראכט דיא שאנסען זינעס לעבענס, פֿאַר 110 יאָהרען לאַהנטע מאן דעם פֿערטהידיגער מיט האַבאטונג, צו ענדע דעם 19 יאָהרהונדערטס — מיט שימפֿא!

געעהרטעס הייז! איד געשטעהע עס, דאס דיא טיטא-עסלאווער ווערן קיינע מאַדע מענשען זינד, אבער מע געשען זינד זא פֿראַעצערעס, אונד וויר מיסען איהרע מענשענרעכטע רעשעקטירען, אונד דאס געריכט דאך זיך ניכט פֿאַן לייענע אונד ניכט פֿאַן האטס לייטען לאכסען איד האבען אפֿשטישן גע-געראכט, דאס נור דיא אלטען אונזאן גערעכטע עהרליכע מעננער ווארען, שאַמשיטש אונד קאַשטע, ביידע עהרווערדיג ווערן אויך אין איהרען פֿאַליט-שען אונזכטען גינדערשעידען, זינד דאך דאָרן איינע, דאס דיא גערעכטיגקייט קיינע ריכטיגן אויף רעליגיאן געהאטען דירעט, אונד פֿאַר דעם ריכטער אללע גלייך זיין וואָללען, אבער עס וועל מיר שיינען דאס דיא יעטציען זיך פֿאַן טיטא אסווען אונד אנט-פֿאטווען לייטען לאכסען.

איד אכטע דיא אינאבעהענגיקייט דעם ריכ-

טערס, אונד מאַכטע ניכט, דאס דער ווסטיץמיניסטער זיך אין דאס פֿעהראַהרען דער אונטערזוכונג איי-געטענע, וואס אבער הייער געשעהן איזט, העמטע דעזעלבע ניכט ווערן דירעקט! עס זינד מעהרע-רע אונגעזעצליכקייטען פֿאַרנעקאמטען:

- 1) דיא בעשטעלונג דער ווענעקאטערס בארין צום אונטערזוכונגסריכטער
- 2) דאס דיעזער דען 18 יערהיגען ציינען מאַרין שאַרף דעם זיבערהייטס-קאָממיסער אַבערגאב, דער פֿאַן דען קנא-ען איינע אייסזאגע ערפֿיעסעט.
- 3) דיא פֿערטיגונג בארין מיט דען רעדאק-טערען דער אנטשעמטען צייטונגען, אונד דאס ער אטמליכע געהיימטעס פֿעהרעפֿעטעטליכע געעהרטעס הייז! אין איינעם אונזארישען בלאט-טע זינד שרעקליכע דינגע פֿאַן בארין ערצעהלט ווארדען, ווא דער אנטשעל פֿאַגעל אונד דיא פֿאַל-סער געמאטערט ווארדען זינד, דאס ער דער ציינען גראַס 50 גולדען פֿערשפראך, דאמיט דיא שווייגע, ווא ער איד אונדערען ציינען געלד פֿערשפראַכען.

ווען דאס וואר איזט, זא מיסטע בארין זא פֿאַרם פֿעהראפטעטע ווערדען; ווערן ניכט, ווארם האט דער שטאטסאונדארט קיינע פֿיעס קלאנע גענען דאס בלאט ערהאבען?

וויר מיסען דאזער אין דיעזער אנטלענע-דייט איינע אפֿגעטמליכע פֿעהראנדלונג ווישען, דיא ווערן האבען דיעזע ניכט צו פֿירבטען אונד דאס בלוטערען ווירדען זיך זיכער אלס אין מיסעס געשוועטען, אלס לעדער טרייס ערוויי-זען, אבער דיא פֿעהראנדלונג מיסטע פֿאַר אונדערן ריכטערן געשעהען, דיא אונפֿארטיאט, גערעכט אונד ערפֿאָהרען זינד, ווא שאַן הערר טשערנאטאני בעטערקס האט, דאס דיא גענעווערטיגען אונטער-זוכונגסריכטער פֿאַן איינעם פֿאַראוטהויל איינע-קאמטען זינד, אונד צויר שלוספֿעהראנדלונג ניכט מעהר טוינען, דאס אנטשעמטע אונזאנס אונד זיין געטער ריף פֿעהראנען ווא אר הייט אונד גערעכט מיט קייט!

אין פֿערוישער קאָנז האט דיא אונטער-טען ריכטער אויס שטאַפֿען לאכסען אום פֿיר קנפֿטי אלס אבשרעקענדעס ביישפיעל צו דיענען, וואָללעט ניכט דאסעלבע מיט דעם אונטער-זוכונגסריכטער בארין געשעהען. —

פֿערשידענע נייאנקייטען.

דיא פֿרעסבורגער ווערן דע פֿוס אַצאָן בייס קאַנינג) ביא אבערנאבע דער מאַטינגענזע אייטערטע זיך זי מאיעסטע אונטער אונדערס איד אבער דיא אנטשעמטען אונטערעבע צו דער בערעפֿענע-דען דעפֿוטאציאן, דער קאנז זאגט: דיא האבען מינע העררען, אין לעטצער צייט פֿאַן דען אנט-סעמטען פֿיעל צו לידען געהאבט; אבער גלויבען זיא מיר, דאס עס מיד זעהר שמערצליך בערהיירט האט, אונד דאס איד איד דיעס זעהר טיעף מיט-עמפֿונדען האבען! איד פֿעהראמטע דיעזעס מרי-בען אויפֿס ענטשענעטע!

דיא פֿרעסבורגער ווערן דע פֿוס אַצאָן בייס קאַנינג) ביא אנטשעמטען האט אין אנטלענענדיגס דער איינאכע דער פֿעהרהידיגער דער דעם מאַר-דעם פֿאַן טיטא-עסלאווער בעשולדיגטען בערעפֿענע, דאס פֿערהאנען אום איימראבונג דער לייכע דער אנטעבלך פֿאַלשען עטהער שאַלמאָש אין פֿאַל-גע אפֿפֿאַרדענע דעם קאַנינגל געריכטסהאפטען פֿאַן געעהראז איהר גשאכטען אבגעבען, אין וועלכעס זיא זיך גענען דיא געבעטען איימראבונג

גראסע נישטע פרימא זעכענבורגער
 27-26 גול. פיר גערינגערע ווארע 18 גול.
 צווייטע קלאסע 22,25 סער.
 ביישע 21,40-21,90 פער נאָוועמבער ליעפערבאר.
 רעקוואַר ווארדע אין ראַפּעס קוואַנט-
 מיט פערקויפט. מאן בעזאחלעט פיר סלאוואניער
 23,50-24 גול. פיר אלטע ווארע 18-22 גול. פיר
 נייע באנאטער 22,50 גול.
 קנאָפּפּער 15,50 סערבישע אונגא-
 רישע 14,50 גול.

פּערדערן. ריפּוואַרטען פּאָן 120 גולדען
 אויפּווערטהע ווארדען מיט 4-5 גול. סטריקער בע-
 זאחלע. ווערענד סארטען פּאָן 120 גול. אבווערטס
 אין דען מיטטען פּאָללען איינע נאָך גראַפּערע שטי-
 גערונג ערפּווערען. פיר פּלומען ווארדע מיטאונטער
 10 גולדען האָהערע פּריווע בעוויילונג. וויד נאָמ-
 רען: פּערדען האַכפּינע 165-180 גול. פינע 145-
 160 גול. מיטטעלפּינע 155-140 גול. מיטטעל 100-
 120 גול אַרדנערע 70-90 גול. פּלומען האַכפּינע
 225-240 גול. פינע 245-265 גול. מיטטעלפּינע
 240 גול. אַרדנערע 170-200 פּער 56 קילאָ.
 האַדערן. דאָס פּריווע בלעבען אויך דיע-
 זעלבען וויא צום איינזשט. מאַרקטע. דאָך פּערלעך
 דאָס גאנצע געשעפט אָהנע אַנימאָ. שאַפּוואַלד-
 דערן בענעדיט אויך זעלבסט ביא נישטען פּריווען
 נישט געניגענד פּאַר-האַנדען. מאן בעזאחלעט: הא-
 דערן הייסע 17,50-19 גול. האַלב-הייסע 14-15,50,
 קאַנציליא 11-12 גול. פינפּאָק 11-12 גול. אַרדנער
 10-21 גול. בליי ליניען 12-12,50 גול. אללעס פּער
 100 קילאָ.

פּערלעך. פּערקויפט ווארדען צוריק 900-
 שאַפּעללע פּערשיערענער נאָמטונגען. הייסטוואַל-
 פּער 2,50 3,40 פּער פּאַר. צאָקקעלפּעללע 3 ביז
 4,50 פּער פּאַר. סערבישע אונד בולגאַרישע 135
 ביז 145 גול. 100 שטיק. פּערקויפט אונד מאַצעדאָני-
 שע 45-47 גול. באַסנישע אונד קראַאָשישע 46-47
 גולד זעכענבורגער 42-43 גול. פּער 56 קילאָ. (אל-
 לעס 2 פּערזענען ראַכאַטע). לאַמפּעלעלע
 ווארדען 25000 שטיק פּערקויפט. אונד צוואַר הייסע-
 וואַללענע 45-47 גול. באַסנישע באַנאָטער 75-105 גול.
 באַסנישע אונד קראַאָשישע 90-100 גול. (אללעס
 פּער 102 שטיק). גאַיסעלעלע 2500 באַנאָ-
 טער ווארדען פּערקויפט מיט 136-132 גול. קויפּע
 פּעללע 4000 שטיק סערבישע אונד קראַאָשישע
 150-152 גול. באַנאָטער אונד זעכענבורגער 135-
 145 גול. (אללעס פּער 102 שטיק).

לאַמפּעלעלע פּערזענען פּאַס 15. נאָן.
 דערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

פּערטאַנשטאַרט 5 61 15 19 88
 פּראָ 12 34 85 35 13
 לעמבערג 89 45 63 42 75

אין אינדווידואל. נאמענס דור ליב ברען-
 נישט מאכט זייט לענגערע צייט אינזערע געגענד
 אונזערע. דיעזער מענטש בעטרייבט איינען בעזא-
 דערען שפּאַרט. עס מאכט אים אין בעזאנדערעס
 פּערזענליכע וועגן ער יהודים אום איהרע "פּרנסה"
 בריינגע קאנן. ער פּערלענט זיך אויף דאס אים-
 דינגע פּאָן פּאַכטונגע, אויף דאס אובערביעטען
 דער פּאָן אנדערען בערייט אבגעוויקעלטע געשע-
 טע. זא האט דיעזער פּערשטאַטע מענטש אין
 דריטטעל אונזערער קהלה אים דיא פּרנסה גע-
 בראכט. דיעזער זויבער פּאַטראָן האט אין ברען-
 ווא אין שאַנעס היין אונד איינען מהייל רענאליען
 אלס אייגענשאפט. פּערלענט זיך אבער דארויף. אב-
 דערע אריבער מענטשען אום איהרע פּרנסה צו
 בריינגען. אָדער איינען נומצען אום איהנען צו פּרעס-
 סען, אנטשטאַט צו הוינע צו זעצען אונד זיך זיין
 געשעפט אבצו-וורטהען. עס אומ דאהער פּעלכט
 איינעס יעדען יהודי דיעזעס מענטשען דיא פּער-
 אכטונג. דיא ער פּערדיענעט, צו
 בעציגען. אכטונגפּאַלל

מ"ש"ק
 קולטום-פּאַרשטעהער אין ברען-ווא.

פּעסטער לעפּאלדי-מאַרקט.

דער אבגעוויקענע לעפּאלדי מאַרק האט זיך
 בעציגליך דער לאנדעספּראָקטע אלס נישט בעפּר-
 דיגענד הערויסגעשטעללט. איינע אוםנאדע מאכ-
 טען פּאָלגענדע ארטיקעל: פּערטאַלעאום. מעהל. אונד
 שפּירטוס. לעבאפּאט וואר דער פּערקעהר אין פּע-
 דערן. אונד נומער אבואטיץ אין געוואשענער וואָ-
 לע. דאנגענע וואר דאס וואַללעשעפט געראדע צו-
 זאנען אין קלענליכעס. אונבעפּרידיגענער. וואר דאס
 געשעפט אין ראָהען הייטען אונד פּעללען. שלעכט
 אין האדערן.

פּאָן וואַרדע ווארדע אים נאנגען 7 ביז 8000
 ממרצטרי פּערקויפט. צווייט פּיר מיליטערטוב-
 פּאַבליקאטען נאָך אָסטערייך. פּאַבליקאטעס
 געוואשענע וואַללען ווארדען ביליפּיג 23,700 קילאָ
 צום פּריווע פּאָן 1,80-3,35 פּער קילאָגראַם פּער-
 קויפט.

הייל זענען פּריכטע. גראַסע ווייסע נייע
 פּוואַלען שטאַרק געזוכט 10,20 דאָניוואַרע 9,10
 ברוינע 9,50 אלטע ווייסע 7,75 צווערנבאָהנען 11,75
 לינזען ווארדען פּאָן 12-18 גול. בעזאחלע. ערב-
 סען 11-12 גול. הרוזעבריי 11 גול. גיט וואָ. אבוב
 וויקען 6,50-6,75 האַנפּאַמען 9-9,50 לינינאמען
 11,75-12,50 מאָדראַמען מאַנגעלע. מאָן גרויער
 26 גול. בלויער 29 גול. קימעל 26-28 גול. אללעס
 פּער 100 קילאָ.

שפּירטוס שטאַרק בענעדיט ביא
 קנאפּען פּאַרדעטען. ראָהער שפּירטוס ווארדע
 אן ראפּענערע מיט 31,50 פּערקויפט אן קאָנומען-
 טען ווארדע מיט 32 גול. אבגענעכען. פּאָן פּרעס-
 העפע שפּירטוס אום שטאַרקע בענעדיט פּאָן
 32,75-33,50 יע נאָך קוואַנטום. ראפּענערע שפּירט
 דער ביז צום מאַרקטע מיט 33-33,50 געהאנדעלט
 ווארדע. וויד יעטעט אויף 34-34,50 געהאלטען.

שלייבאָויטיץ. אין נייעס ווארדע
 שטאַרק געהאנדעלט. עס ווארדען מעהרערע פּאַר-
 טען אב אינטערע שטאַציאָנען צו 30 גול. מהייל
 אב בודאַפּעסט 32,50-33,50 זאַמט געבינדע גע-
 האנדעלט. אלטע ווארע אום פּאָן 39-45 גול. יע
 נאָך קוואַליטעט צו בעקאָמען.

טרעבער. אין עכטען טרעבערן זינד
 בלאָס אייניגע געשעפטע געמאַכט וואַרדען. הייל
 דיא ערציגער נאָך קוינע פּערטיגע ווארע האבען
 אונד בלאָס מיט פּראָכען ערשינען זינד. לויט וועל-
 סען דיא ערציגער 34,50 זאַמט פּאַס אב באַהני-
 שטאַציאָן פּאַרדען. פּיר טרעבער-רוינע וויד
 20,50-21 גול. אב אונטען אָהנע פּאַס 22,50-23 גול.
 פּעללאַנט. לאַנעבראַנשוויץ אלטע ווארע 34 ביז
 36 גולדען.

פּערטאַלעאום. דער אבואטיץ זעהר
 שטאַרק. מאן בעזאחלעט פּיר 100 קילאָ געמטאָ
 קאַסא 25-25,50 גול.
 האַניג. צופּוהרען ווארען זעהר גערינגע גע-
 לייטעטער 35-36 גול. וואכסאָניג 33-34 גול.

אעטהערשע אלע.
 עססענצע אעטהערס אונד קאַלעריס
 פּאַן אללען גייסטען געמערענען.
 לינערע, רוים, שליוואַוויץ, טרעבער
 אויף קאַלעסע ווענע אָהנע אפּפּאַרטע
 עמפּעיהלט דיא פּאַבליק דעס
ארנאלד וואַטערין
 בודאַפּעסט
 מאַכאַקאַסע, וויס-א-וויס דעס איר טעמפּער
 פּערנע ווינעטען. קאַדע אונד אללע צוויי-
 פּערעסעטונג נאָטונען ארטיקעל. ראָטע ווינפּאַר-
 בע, שללעפּאַרבע ווינעשעפט. הן זענענאדע נלי-
 צערין ווינשפּירט, קלערוספּולווער, עטע צוויי-
 ווינמאַטעריאַלען.
 ניא! ווינפּערמעהרונגס קאַמפּאַניאָן
 מאַטפּולאַצאַסבאָר אונד פּריווקראַנטע גראַטיס.

Tánczos Rezső
 בודאַפּעסט, ראדיאלשטראַסע 28.
 אפּפּערט וין פּאַבליקאַס קאַנצל. אונד אויסטל פּריוו-
 פּיער אונד איינזוכענער
קאַסען
 פּאַר: גלויבסטער קאַנטאַקט און ווינפּער אים-
 וואהל צו דען ביללונגען פּריווען
 קאַסעטעטען, זיכערדיגס-שלאַסער אונד
 קאַפּרפּרעסעטען
 זענענאדע און נאָכער אויסוואַהל.
 איללוסטרירטע פּריווקראַנטע גראַטיס אונד פּראַקאָ.

ען גראַסע עטען דעמאַל
 פּאַללעקאַמטען וואַסערעהלל
 גערובלאָן
 עיטע ביא 48 נאָד
 ענטפּיערבאַר.
R. Ditmar's
 4-6
 סיכערheits-Petroleum
 אייניגע
 אונד אלליין אין
ה. דיטמאַר
 געוועזענע און בודאַפּעסט.
 עקע דער באַד פּאַלאַטינאַסע.
 פּאָן 5 קי אויסווערעס פּראָ אויסטעלונג און פּעס.

אדאָף ראָטהע
 העררענ- אונד קנאַבע-הילדער-נידערלאַנע
 בודאַפּעסט, לאַנדשטראַסע, קאַרלסקאַסערע ווי-א-
 וויס דעס אַרצישען מאַפּעעהוינע.
 עמפּעיהלט זיין רייכ- סאַטירטעס לאַנער פּאָן
 הערביסט- אונד ווינעטע-אניגען, זא אויך קנאַבע-
 קלידער (בלו חיש שטעט) נאָך נייעסטער פּאַזאָן.
 בעטעללונגען נאָך מאַס ווערדען בנגען
 24 שטינדען (מיט אויסנאָמע פּאָן שבת אונד יום-
 אַנגעפּערטיג).

מצבות.
ארנאלד קאַהן
 גראַבשטיינלאַנער בודאַפּעסט,
 Waitzner-Boulevard Nr. 5.
 (אן שבת אונד יום-טוב געשפּערט).
 עמפּעיהלט זיך אללען זיינען וועלכע דיא
 טרויערע פּעלכט דעס גראַבשטיינ-זעטענעס
 צו ערפּיללען האבען.
 זעהר שאַנע גראַבשטיינע אים מאַרמאַר אונד
 גראַניט זינד אין גראַסער אויסוואַהל פּאַר-
 טהוי. קאַרדעקטע גראַוירונגען, זעהר שאַנע
 שריפטען מיט עכטער פּענאָלדונג ווערדען
 בעטענע אויסגעפּהרט.

אנדערן עם זאלד געלעגנטערך אים רייכטאגע דער שטאנדנוקט דער לינקען פארטייא געגענא- בער דער אנטיסעמיטישען העטצעווען קלארנע- שטעללט ווערדען, דאס דא לינקע פארטייא מיט דיעזען אינגוט נכסם צו טהון האט, אונד פיר דאס טרייבען איינצעלנער נכס פערמאנווארטליך זיין קאנן!

(דאס דוועלל צווישן שוין הא- ר א נ ס ק ו א ו נ ד ו ג ע ר ה א ו א י ע ר ל ע - די נ ג ט.) דער עהרעהאנדל צווישן דעם העפטי- טען פערדינאנד האראנסקי אונד זוליאם ווערהאואי זואידע זאמסטאן נאכמיטאג בענעדיגט עם אונד נעמליך אין עהרעהנדיכט ציאמטענגעטרעטען זעלבסע ענטשיידען האט, דאס הערר האראנסקי דעם ווערהאואי סאטיספאקציען געבען מיט, דא דא אגעלעגענהייט צווישן בארטא אונד ווערהאואי גענעליך ערלעדיגט אונד אין פאלגע דעסען האט דאס דוועלל זאמסטאן נאכמיטאג שטאמטגעפירטען עם וואוירדען צום צוויי-קאמפלע פיסטאלען געוועהלט אויף איינער ענטפערונג פאן 25 שייטען וואוירדע געשאסען, דעגן עסען שום האט הערר האראנס- קן אבעבען אהנע ווערהאואי צו טרעפפען, הערררף ערהאב ווערהאואי זיינע פיסטאלע אונד פירערטע דיעוועלבע געניען האראנסקי אב אויך האראנסקי בלועב אונדערלעטעט. הערררף רייכטען זיך ביידע דאס הענדע צור אויסזעהונג, נאכדעם דער שטרייט אין רוטערליכער זיווע אויסגעטראגען וואר.

(צו ר א נ נ ע ל ע נ ע נ ה י ו ו י ו ע ר - ה א ו א י ב א ר ט א ק.) איבער דאס אונדערעני- הייט ווערהאואי-בארטאק ערפארדען וויר, דאס בארטאק הייטע זיינע צייגען ערנאננטע. דיעוועלבען טראטען מיט דען סעקורדאטען ווערהאואי צו זאמ- טען אונד ערקלערטען דאס דא נעמער בארטאק נכט מעהר פיר פערשליכטעט האלטען זיינעם גענגער אין רוטערליכער זיווע סאטיספאקציען צו געבען, ווערהאואי האט זיך זיינע צייט אום סאטיס- פאקציען אן דאס ערליכע געהאלטען אונד דען פרא- צעס אויך אויך דרייא אינטשאנען געוואנען, באר- טאק האט געלענעט שאן דאס מיטע ערלענט צו דע- רען בעזעהאלטען ער אונד דיעווער אגעלעגענהייט פער- אורטיילט וואוירדע - זאמט האלטען דא סעקיני- דאנטען בארטאק'ס דאס פערלאנגען ווערהא- וואים אום סאטיספאקציען פיר פערשעטעט, דא דא זאכע געריכטליך ענדליכטיג אויסגעטראגען ער- שינט.

(דא וואללע וואללע דעם העררן

א נ א ד י.) דער אנטיסעמיטישע העטצער הערר אגאר אונד אין גראסער פערלעגענהייט: דיעוועלבע ווירר איהם פיעלליכט בעוויזען, דאס דא יודען גענען דא ער מיט אללען וואפען אום דער רוסט- קאמפער דער דומהייט אונד דעם אבערגלויבענס לאזנעהט דאך צו עטיאם ניש זינד - נעמליך דאצי וואללע צו קויפען, פערנאנגענען פרייטאג האט זיך דער אבערדנעטע אגאר אן דען דירעקטאר דער ווענער וואללע וואש-געוועללשאפט געווענדעט מיט דער ביטטע, ער מאגע איינע אין בודאפעסט לא- גערנדע פארטיע שאפוואללע פאן דעם אגארדישען נוסע איבערנעהמען אונד פערקויפען, זייט מאגא- טען (זא קלאנטע הערר אגאר) האבע אין דיעזע וואללע אין בודאפעסט אונד געמאנד פונדעט זיך, דער מיר דיעוועלבע אכקויפען, עם אונד נכט גע- וויס, אב דער דירעקטאר דא אין אום געלענטעט וואללע אגארדיש איבערנעמען, אבער דא אונלוי- ליכע אנטיסעמיטישע העטצע בעוויזט, דאס מאן העררן אגאר אן איינער שמעללע געטראפען האט, ווא ער אום עמפונדליכטען אונד - נעמליך אן זי- נער וואללע, דער אונטערבוונדענדיכטער בארי וואר פאר איינען טאנען אין בודאפעסט אונד האט הערר פערדעהאלט מיט ווערהאואי אפגעמליך פער- קעהרט, בארי אין און זיינער מענט פאן 22 יאה- רען; דער מיניסטערפערזונדענט מיטא וויינערט זיך, איהם דא אונטערבוונדע אבזעהעמען, ער זאמט נעמ- ליך, בארי מאגע נור דא זאכע ביז צו ענדע פיה- רען, דאמיט דא אנטיסעמיטען נכט נרונד האבען, איבער איינערעכטיגקייטען צו קלאנען, עם ווירד ערצהלט, דאס ביא דער לעטצטע קאנרענא- ציאנס-פערזואמטלינג אין נידערהאטא ביים אבע- רעטעטע אינע מאהלצייט געוועלשאפט, ביא דער- זעלבען בראכטע דא נאנצע געוועללשאפט אין "האך" אויף בארי אום, דער אין איינער מיט-דערע אלס סוסטער דער אינגארדישען זיסטיין, אלס לייכ- טע דער גערעכטיגקייט אונד אונאבהענגיקייט גע- פריעזען וואוירדע, אללע 250 אנוועזערען שטימען מיט בארי אן - נור דער אבערנעשפאן נכט, אלס אבער-שטאטסאונטאלט קאזאם אין נידערהאטא, וויילטע ערשינען פלאטצליך הערר ווערהאואי ביא איהם אונד באט אום אויסקויפפעט איבער דא אונד- לענגעהייט דער עסטער שאליאמאשי, הערר קאזאם זאנטע העררן ווערהאואי, עם פרייע אויך, געלע- נענהייט צו פירדען ציר אויפקלערונג דעם פאללעס אונד נאכ איהם פערשיידענע אויסקויפפעט, שליעס- זיך באט ווערהאואי, דא געפאנגענען זעהען צו

דירפען, קאזאם זאנטע: טראקטעדעם עם גענען מינע פערבט אונד, ווילל אויך איהנען דא געפאנ- גענען צייגען אינד דא פערמאנווארטונג טראגען, דאמיט זא דא ליטע זעהען, קאזאם גינג מיט ווערהאואי אינס געפענגניס, אין אנגעקלאנטער נאך דעם אנדערן וואוירדע פאריגעפיהרט, קיין איי- ניגער פערשטאנד דייטש, אללע שפראכען נור אינ- נאריש, אבערשטאטסאונטאלט קאזאם פראנצעס יעדען ווארום ער איינגעשפערט זיא, "אך וויס נכט", וואר דא אנטווארט, "דא זאלט אונד מעד- בען געשלאכטעט האבען", - אללע אנגעקלאנטען ערקלערטען מיט אונטערבוונדענדיכטע מינע, פאן רעד זאכע נאר נכטם צו וויססען, מיט דעם זייטהער פרייא געלאסענען פאגעל, דער אויך נור אינגא- ריש שפראך, דיערעטע דאס פערהאך לענגער, קאז- מא פראנטע אויך איהן: "ווארום ביזט דא הערר?" פאגעל אנטווארטעטע: "דא וויס אונד; דער אב- געארדנעטע אגארדיש האט מיר געזאמט אונד ווערדע איינגעשפערט ווערדען; ער האט מיר וואללע פער- קויפען וואללען, דא איך נכט אננאהם אונד דא פערשפראך ער מיר, אונד ווערדע איינגעשפערט: דעסחאלב זיצע אונד נין, ווערהאואי זינען בע- טראפען, אלס ער דאס געפענגניס פערלעט, זא- טע ער צו אבערשטאטסאונטאלט קאזאם: "לעטצט וויס אונד, וואס הערר דא גערעכטיגקייט ערפאר- דערט: אונד ווערדע דא האלטונג מינעם בלאטטעם אנדערן; זא ווערדען זיך איבערצייגען, דאס מין בעוזד נכט נוסעלאך געוועזען, . . . אונד ער גינג נאך בודאפעסט צוריק, אום אין זיינעם שמוצ- בלאטטע, פונגעלענשענע נאך מעהר צו העטצען, אלס פריעהר - זא זעהען זא אום דא העררען אגאר אונד ווערהאואי.

(צו ר א נ נ ע ל ע נ ע נ ה י ו ו י ו ע ר - ט' ס א ע ס ל א ר.) "דעיעטערטעט" מעלדעט פאם געסטריגען: "אין בודאפעסט וואר הייטע אבענדס אין געוויסען קרויזען דאס געריכט פערבריי- טעט, דאס אנדר, הורי דא ערמארוונג דער עסטער שאליאמאשי איינגעשטאנדען אבער, (אנדערע הורי אום איינער דער בערעשע דעם יאקאב ליכטמאן אונד דער מאגן זענע" פרייא אנדערעס הורי, דא דא טיפפאטהון עסטערס וואר ביא וועלכער עם- טהער שאליאמאשי אונטערשטעלכאר פאר איהרעם פערשווינדען בערענשטעט וואר.) אויף אונזערע מע- לעגראפישע אנפראגע ערהעלעטען וויר אום נידער- האזא דא אנטווארט דאס דארט פאן איינעם זאלבען געשענדיגטע נכטם בעקאנט אום."

ווערדע אונד שאן זאגען טראגען, ווען דא אום נאכפאללע דא וואהרעוואללע בעקענט, קאנן מאן איהר דאך נכטם אנהאבען, אונד אונד ווערדע זא מיט מינעם לעבען פערטריי- דען, דא טהאדע זינד פערשלאסען, אונד ווען אונד זעלבס אלס פאשישטערע דעם סתהרון אונטער איינער איינע אויס- רעדע דא אפסטונג בעוויזעט, ווירדע מאן דאך דאך בעמערקען אונד נכט איינער אכט לאסען, - דאך האלט, אונד האב עם זענט, וואו שפאטס דיעזעס הורי דא שטארט-טוי- ער? וויר מאכען זאפאט איינע שיקקלייטע אונד בעלעס- טען איינע האקען אן דערען ענדע, דאמיט ערשיינט דא דא מינע, ציעהט דא ליטער דור נאך, אום דאך אויף דער אנדערן זייטע הונטער צו לאסען אונד בענווא שטיינט דא אום דעם נאכען העררס, גליקליכער ווירע שטייט הייר העררס נאר קיין וואכטפאסטען, דא פליעהטעט נאך טי- בערא; אונד געבע דור אין וואהרעוואללע אן מינען אריי- דען עט, מיט, אונד אום איינען זיינע הונטע ביזט דא זי- כער, ווא וויר, דא זאכע וויר הערר נכט זאפיעל לארס מא- כען, ווא דא פייכטעט, דא דאסער קיסמען זיך אום איינען טאטען פאלדאטען בלוטונגען: אין אנדערער ער- האלט זיינע נוסטער, אונד ער אום פערנעסטען, פיעלליכט ווירד עם זאגאר פאן היילאסטער וויקונג וויר, דא באזע- וויכטער ווערדען זיך אין וועניג מעהר צורקאלאטען, ווען זא מערקען וואוירן דא פיער צוויי פלונג דאס פאלק ברונט!

דאס אום שליטס, (זאנטע ער) אבער ערצהלט וויטער, וויטער . . . "עם אום נכט טהער פיעל צו זאנען, דא געמאנד אום הווען האר, לאשטע אונד דא ליכטער אום, טינד דען ליכטאם נאך דער געבענדיגע אונד ווארף איהן און דא לאהע-גיבען, אויף דערען באדען איהן געמאנד זא באלד זוכט, דא סוסטער בראכטע אונד, נאכדעם זא ווערדע צום בעוואוסטן נעקאמקען, צור טאנטע און דאס ווידענגע- כען אונד אילטע עטלעכע הווערדע צו דיר, דא סוסט טיך רעכטען."

הונט שטאנד איינע צייט לאנג, דען שטאררען בליק אויף דען באדען גענעשטעט, דאן ריכטעט ער זיך אויף אונד זאנטע לויט: "דא האסט געהאך, ווא דא נכט אונ- דערס קאנטעסט, ווא אונד זעלבס אין גלייכעם פאללע אויך געהאן העטטע, עם אום נכט דינע טהאט, עם אום דאס וויקא אפסטען, ווערדע דא קאמפארדען דעם סאד- טען באלד נאך הווען קאמטען?"

אונד גלויבע עם נכט, זא קעהרען שטעטס טינע אין דער נאכט אונד פאן ווירן בעוויזעט צוריק, זא ווערדען זיך אויף איהר לאנער בענעבען אונד דען קאמפארדען ערסם אס אנדערן סארגען זוכען."

נוט, זא האבען וויר איינע ציעמליכען פארש-וונ- האט יעמאנד געווען, דאס דא דינע שריטעט הווערדע געריכטעט?"

"געמאנד, גלויבע אונד; דא נאכט אום זעהר דונ- קעל, אונד דא מיר בענענגעטען, האסטען נכט איינמאל צייט טיך צו עקענגען, זא שנעלל אילטע אונד פאריבער, זאנטע אום."

"דענאך קאנן אונד דאך הער נכט פערבערען, דען מאן קענט צו וויס דאס איינע פערלעטעטע צווישען אונס ביידען, אום נכט באלד אויך הער נאכזוכונג, נאך דיר צו האלטען, דא סוסט סעסור פערלאסען; פיר דינע סוסטער

לאנגע, דא וועקטע איהן אין ראשעם קלאפען און דא פארטיע דעם הונטע, אין איליגעם לויטען איבער דען האך, אונד דא טהויע דעם צימטעס וואוירדע אויספרייסען, אין זיינער מאגן שטרעטע העררן מיט פערוויילערעטע האאר, ערשיטאזעטע נכטם אונד בלוטונשפליקעטע אים, הונט בריקטע אויף אונד ריעט: "אשרם, אשרם, וואס אום גע- שעהען?"

עם וואר אים דער גערעכע, דער מילכבוידער הונט, אונד ער שטייטעט אויף דיעזען צו ערנייף דעם- טען האנד אונד שריע: "הילטע רעטונג, הונט, אונד מין פערלארען!" הונט זוכטע איהן צו בעוויזען, טהרעט איהן צו איינען שטוהל אונד פארדעשט איהן אויף, הייליך צו רעדען, דעם געלאנג ענדליך דעם ווילד-ערעטען זינגלע- נא, (ריעט ער) וויר האבען פיעל געליטען, אונד אונד מינע ארמע סוסטער, וויר האבען אללעס ערמאנען, הייטע אבער אלס פיר אונזער איינקווארטירטען פאלדאטען אויסגענא- גען ווארען, וואוירן וויס אונד נכט, פערלאנגטע דער פיע- טע, דער שלימסטע, אין ריעווער מענט אום ערום, מיי- נע סוסטער זאללע איהם נאך ווירצוויין שאפען אונד צוואר אויף דער שמעללע, אבער וויר האבען קיינען טראפען אונד קיינען אבאל מעהר אום הווען, אונד דא סוסטער זאנטע איהם דעם מיט זאנטען ביסטענדען ווארען, און דא שווען אונד מיט דא ענענע אויף דא ליכטען, אום דא איבעל נכט איינער צו אכען, דא פרייאנע דער אונטער איהן דא סוסטער לאך שטרעטע זא ווירן איינע שפאט צור ערדע אונד טהאט זא אונטער שימטערדען מיט דעם סוסע אויף דען לייב, דא קאנטע אויך מינע וואוסה קיינע נרע- צען מעהר, אונד ערנייף איינען שנעל אונד שמעטערשע איהן אויף דען קאפף דעם עלענדען, דער ריעט פיעל גע- דער אונד . . . ער וואר סאדס . . ."

"שטע ישראל!" ריעט הונט אום אונד שלוב דא הענדע ענטשעטע צוואמטען.

ניכט נור ניכט וויעדערענע צעטער, און גערען דיעזעלבע פאם שטאנדפונקטע איינער ערפאלגרייכען אינטער-זוכונג אונד וועגען פערשטעללונג דעם טהאטבע-שטאנדעס זעלבסט פיר ווינענעסנווערטה עראכטעט. דיעזעס גוטאכטען דער קאנגיל שטאטסאנוואלט-שאפט איזט אס 18, דיעזעס פאן הייער נאך נירעדי-האז אן דען דארטיגען קאנגיל געריכטסהאף אב-געמאנען, דער בעשייד דעם נירעדיהאזער קאנגיל געריכטסהאפעס אויף דא איינאבע דער פערטהיי-דיגער, וועלכער בעשייד דער שטאטסאנוואלט-בען ענטשיידונג פאראנגעגאנגען איזט, לויטעט ווארטליך פאלגענדערמאסען: דענקשויפט דער פערטהיידיגער דעם יאזעף שארף אונד גענאסען, ווארין זעלבע נאמענס דער אנגעמאלטען אום דא אייטראבונג אונד נירעליכע אונטערזוכונג זיער מיט-דאדאנער ליכע הויך זאכפערשטענדיג, אונד ביז דארין אום שמרענע בעוואונג דעם גראבעס ביטמען, בעשייד, געגענעווערטיגע איינאבע זאממט בילאגען ווירד בעהעם אנטראגשטעללונג איבער דאס דארין ענטהאלטענע בענעדיקען אן דא קאנגיל שטאטסאנוואלטשאפט געלייטעט, אונטער איינעם ווירד דער בערענענענע בעצירקשטוהל-ריכטער אייזען יארט ערוכט, דאס גראב דער מיט-דאדאנער ליכע, וועלכע נאך דער פערטהיי-זוכונג צו מיט-עסלאר בענעדיגט ווארדע, ביז צום צייטפונקטע דער עמוואיגען נירעליכען אונטער-זוכונג, בעצעהענענעווערטיגע ביז צו ווייטערער פערטיגונג אונטערזינדל אונטער שמרענע איינפויכט נעהמען אונד אונאויסגעווענטע בעוואכען לאסען צו וואל-לעך, דאמיט דא אן דעם גראבע בעשטעלעטע ליכע ניכט איינער איינער ווייזע הויך פערט-דע הענדע אנגעטאסטע ווערדע אונד דער צושטאנד, אן וועלכער זא זיך צור צייט דער בענעדיגונג בעפאנד, איינע פערענדיגונג ערליידע איבער דא געמראפענען פערטיגונג ווירד מיטטהיירונג גע-ווערטיגט, וועפאן ווערדען דער קאנגילכע שטאטס-אנוואלט אונטער אנטולס דער איינאבע, שטוהל-ריכטער אייזען יארט אונד דא פערטהיידיגער קארל אמוואש אונד גענאסען פערטענדיגט, און געריכטסהאף אין נירעדיהאז, 18 טען נאָועמבער, קאָר ניי, פרוועס, מאַעס, געריכטסאָמער, וויא אום נירעדיהאז געמערעט ווירד האט דער קאנגיל שטאטסאנוואלט, דעם בעשיידע דעם קאנגיל געריכטסהאפעס צושטיממענדיג, דא ערפיללונג דער ביטמע אן דער לעטצעטען איינאבע דער פערטהיי-דיגער דער אן דער מיט-עסלארער אנגעלענע-

הייט אין אונטערזוכונגסהאפט בענעליכען, געמליך דא אייטראבונג דער נעכסט מיט-דאדאנער צייט געפונדענען ליכע בעאנטראגט אונד צוגלייך אלס פאכמעננער דא פראפעסאָרען שייטהייך אונד יאזעף מהאלקאוויטש אונד דען נירעדיהאזער גע-ריכטסארצט דר פלעגמאן צו ענטווערדען דען אן-טראג געשטעללט, עס דורפטע דעמאך דא אייט-טראבונג אונד נייז אונטערזוכונג דער ליכע אן קור-צער צייט ערפאלגען.
 * (א מ'ס ע' מ'י'ש'ע' ש'ו'ר'ע' נ' ט' ע'ן) אויף דער אונטערזוכונגס ווארדע געסטען אין איינער קאנפערענץ פאן יוריסטען דא פראנע דעם ווייסענענאללעם בעשפראכען; איינער דער אונטענענען שפראך דען וואונט אויס, דאס ווען ניכט אין דאס קאממעס געוועהלט ווערדען זאלען, וואס פאן זיינע איינע שטודענטען יודישער קאג-פעכסיאן איינע שארף צורעכטווייזונג צור פאלגע האטמע, דיעם פיהרטע צו איינעם ווארטשטרייטע וועלכער דאמיט שלאס, דאס דער יודישער רעכטס-הייטער זיינעם גענענער איינע טהעטליכע בעליהייטונג צופונגע, — וויא וויר ערפאהרען, הייסט דער ערנע-בענע יונגער אישטאציעס זאללאן באדאקן אונד איזט ווייטס אום דריטען יארהאנדען, דיעזעלכע ווארדע פאן דעם ווייטענענען יוריסטען באראך געפאהר-פיינט אונד דא פאלגע היעפאן וואר אין וועלל אויף פיספאלען, וועלכעס בערייטע שטאטסגעפונדען האט, ביידע וועללאמען בליבענע נאך אייטראבונג קו-געלייכעסעל אונטערעכטעט.
 * (ה'ע'ט'ע' צ'ל'א'ק'א'ט'ע' ג'ע'נ'ע'ן' ד'א' יודען) אים קאפאטוואר ווירד געריכטעט: פאליגען דאננערטאט ווארין אן טעהרערען נאסען אן דען הייז-מירען העטע-פלאקאטע גענען דא יודען אן-געקלעבט, אין דיעזען העטע פלאקאטען הייעס עס: „אום נאמען נאָסטעס! הייסטליכע מיטברודער! דא שטינדע דער אברעכונג האט געשלאגען — אויף דאדער! אהנע נאדע אונד אויסנאמע מום דער אויסטראגסאמפ גענען דא יודען אויסגע-בעמען ווערדען! דער קאמפ גענען דיעזע הייז-נישען וואיבערער, בעטריגער אונד רייבער, וועלכע נאך בריכטענע-בלוט דריסטען אונד וועלכע זא וואהל דא ארייטינדע קלאסע, אלס דא ארמע איהום-טירעלעך אונד ברייסליכען קיפלייטע, וויא אויך אללע ברייסליכען גרוגאדיגענעהמער הויך איהיע וואיבערשישן אימטריבען אן דען בעטמעל-שאב געבראכט, — יא זעלבסט דא גראס-גרוגדיגעמער בעליהייטען זיך בערייט אס ראנדע דעם פערדער-

בענס! אינער פאטערלאנד קאנן דיעס ניכט מעהר ערמאנען! — וויר מיססען דיעזע בלוט - זיינער זאן אויסראטען, דאס קייין איינזינער אס לעבען בלייבע! מיטברודער! זיך פארבערייטעט, דא דאס צייכען צום קאמפ באלד געעבען ווערדען ווירד! — דיעזע העטע-פלאקאטע וורקען נאטורליך אויף דאס דומע פאלק צינדענדיג, פאלייזיג ווארדע בלאס-דא פארטא איינעם אנגעוועהנען יודישען פראפאג-נעס צעטרוממעט; אלליין מאן פירכטעט, דאס הייע-זע העטע-פלאקאטע ניכט אהנע טרויערע פאלגען בלייבען ווערדען! — האָפּענענליך ווירד דא רע-ניערונג איהיע פליכט טהון, בעפאך דא העטע-רוען יענען אומפאנג אננעהמען, וויא אין פרעכבור-גער אונד וועזעלבורגער קאמיטאטע, אין שטרע-נעם איינשטרייטען זייטעס דער בעהאדען אויט אויך אין עארטאדער קאמיטאטע נאטיג, ווען דא בע-האדען אבער דא זאכע מיט ליהייט בעהאנדעלן אונד דא אנטיסעמיטען איינען דאָהענדיג האלטונג אננעהמען, זא קאנן מאנן זיך אויך טעלעגראפיש דרעקט אן דאס מיניסטעריאום דעם איינזיגן ווענ-דען אונד אים ראטע אבהילפע ביטמען.
 * (א'י'ש'ט'ע' צ'ל'א'ק'א'ט'ע' ג'ע'נ'ע'ן' ד'א'ס' הא'נד-ו'וע'ר'ק'נ'ע'ל'ע'ט) דער דער שטאטסאנוואלט האט גענען אישטויצ איינען פרעספראצעס ערהא-בען, אישטויצ האט אין זיינען בראשערען גענען דא ווען שערליכע ארטיקעל פראפעסעטורכט אים 10 טען העפטע דיעזעס „ראפארט“ (פליגשריפט) איזט געמליך אונטער דער טיטע „דאס פערטהיי-טע אונטער“ אין ארטיקעל ערשינענע, דער דרעקט צום האסען גענען דא יודען אויסטויצט, אונד אויך דאס פאלק צו געזאמלענע קריטיקען גענען דא יודען אייטראדערט, זעהר שאן ווערע עס, ווען מאן הייע-זען האן אויף איינע צייט אייט קיהלע זעטצען מאכטע.

נויער האַונד ווירד דאס הא'נד-ו'וע'ר'ק'נ'ע'ל'ע'ט געענען דער שטאטסאנוואלט האט גענען אישטויצ איינען פרעספראצעס ערהא-בען, אישטויצ האט אין זיינען בראשערען גענען דא ווען שערליכע ארטיקעל פראפעסעטורכט אים 10 טען העפטע דיעזעס „ראפארט“ (פליגשריפט) איזט געמליך אונטער דער טיטע „דאס פערטהיי-טע אונטער“ אין ארטיקעל ערשינענע, דער דרעקט צום האסען גענען דא יודען אויסטויצט, אונד אויך דאס פאלק צו געזאמלענע קריטיקען גענען דא יודען אייטראדערט, זעהר שאן ווערע עס, ווען מאן הייע-זען האן אויף איינע צייט אייט קיהלע זעטצען מאכטע.
 * (ו'וע'ר'ה'א'ונד'ו'וירד'ניכ'ט' ה'י'נ'ד'ע'ן'ע'ו'וא'ר'ע'ן' ד'א' פ'א'ל'ע' ד'ע'ם' פ'אן' הע'ר'ד'ן' ג'רא'ם' א'ן' ד'ע'ן' ק'ל'וב' ד'ע'ן' א'ונ'ט'ע'ר'ע'נ'ע'ן' פ'א'ר'ע'ס-פ'א'ר'ט'א'ט'א' ג'ע'ר'יכ'ט'ע'ן' ב'יר'ע'פ'ע'ס' ו'א'ר'ד'ע' איינע זעצונג אבערהאלטען, אן דיעזעלכען ער-קלערטע דער פרוועס, הערד לודווג מאטשאר, דאס הערד ויליאם ווערהאויזא קיין מיטלעיד דעם קיובס איזט אונד דאדער אויך ניכט היינטיגעשטיס-טען ווערדען קאנן, וואס דען אנדערען טהייל דעם בירעפעס בעמרייטעט, דא לינקע פארטייא מאנע עיקלערען, אב דא אנטיסעמיטיש איזט אדער ניכט, זא ווארדע דיעסבעצוגליך קיין בעשלוס געמאכט.

פאלליעטאן

דער העלד פאן סעפור.

(3-טע פארשעצונג.)
 אלס דא דרייא טענען פאן אורזייטס הערזאקאטען, פאנדען זיא אויסער דער בעזאצונג דעם קאסעללס דא סאלדאטען נאך דער שטאדט אבענצאנען, אָה, מין אונ-גליקליכעס סעפור! ריעף הונט אויס, אונד זיא גינגען שטילשויינענדיג אין דא שטאדט הונט.

וועלכע שיעקענעצייט וואר אויבער דאס אונגליקליכע סעפור געקאסען! אורזייטס האטעט אויבער דען פיינד נאכריכטען ערהאלטען, דער פארטראב דעם פערזישען הענ-רעס וואר בערייטט אויבער דען טייריס געמאנען, דענאך וואר ער אויבער דא פלאנע סאפארס פאלליג אים דונקער, דא אורזייטס וואוסטע, וויא וועגיט אויף דען אלטען סאביטס צו רעכנען וויא, שטאנד ויין ענטשלוס דאזין פעסט, דא ליינע דעם פויסטע אישראם מאנליכעס צו פערטהיידיגען, אבער אויף וועלכעם פונקס דיעקעס שטראמעס ווירדע סאפאר וויינען אנדערש ריכטען? דאריבער בעהרשטע עס צופאר בעשטיממעטע אונצייכען, אורזייטס היילט דאדער זיינע ארמעטע אן סעפור פעסט, אום פאן דא אים ליכטיגע-טען נאך יעדנס בעדראָהען פונקטע איללען צו קאנגען, זא קאם עס, דאס זיך דער אויפגעטהאלט דער ראמער אין סע-פור אימטער לענגער אויסדעהנטע, אונד אורזייטס האטעט געראדע דיעזע פיסטונג געוועהלט, ווייל ער פאן הער נלכל אונד זעלבסט טויען אס בעסטען אין זיינער געוואלט בע-היילט, אום אז מעהר ליסטען דא בעוואָהנער דער שטאדט, יעדעס הויז וואר פאן צאהלרייכער איינקוואטירונג אונט-פיללט, אונד דא ראמישען סאלדאטען בענענעטען זיך ניכט מיט דעם וואס איהנען פאן דער שטאדט געלייכערט ווארדע,

זאנדערן פערלאנגטען פיר יעדעס געליסטע, דאס איהנען קאם, בערענדיגונג פאן דען געאנאסטעטען הויזלישען אונד דא הערעטעטען דיענסטען אן דער האָהעסטען ווייזע, אונד ליעסען עס אן מיטהאנדלונגען אָפּט שווערער ארם ניכט פערלען, הייער האלף ווערדע ווערענשטאנד נאך דע-מיטהונג אונד ביטעט, ביטעטע אין פערזווישענלעכער בויגע איינע קלאנע פאר דעם ראמישען פעהרעהרן אורז-צייט, זא לייטעטע דא דא הייערע אנטוואָר: „געהטע, דא טויפע אן, אונד אויך זאלל געראַלפּען ווערדען!“ דיע-זער האָהן פערשייטעט נור דאס געפיהל דעם מיטנעשיקס, אבער גענוגאן וערד דא גלויבענסטרייט, דא שטאדט אלס זאָלכע קאם ניכט אין גענוגע בערענענעס, צוואי האטען דא בעשייטערען נליך אפאפאנס איינע בערשייטענע סומע פרייוויליג צוואסטענענשאַסען, אום דא פערלאנגטען ליע-פערזונגען צו לייסטען, אבער דיעזע סומע וואר באלד דער שאַפּט אונד מאן סומע דאנו שרייטען, דא לאסען הויך שטייען צו פערטהיילען, וועלכע דאס איינענשטום דיע-נור-גער באלד פאלליג אויסצוזהרען דראָהען, דאדער קאם עס, דאס בערייטט פיעלע דא שטאדט אויף יעדע מאנליכע ווייזע פערלייטען, אונד בעקאנדיקס וואר אין קורצער צייט גינא דא נאנע ווייבליכע בעפאלקערונג, זא ווייט זיא דעם זיינערען לעבענסמאלטער אונטערארטע, אים דער שטאדט פערשווארען, פירליך ארדנעטע אורזייטס, אלס איהם דיעם הייסטעריכטס ווארדע, דא שטייענענעס בעוואונג דער שטאדט אן, אבער דיעם קאנגעט דא אויסוואנדעריג דאך ניכט פערדינערען, ווענן ער ניכט יעדען פערקעהר דער שטאדט מיט דער אומגענער אבשינדען וואָללעש, וואָבייא דאן ווערער פיר זיינע סאלדאטען זעלבסט דא צופוהר העטעטע אויפגארען מיססען.
 אין דיעזען טאנען ענטוויקעלעט הונט איינע טהע-טיקייט, וויא היינענענע אונד זעלבסטאויפגעפירונג, וועל-כע איהן פיר אללע בעוואָהנער דער שטאדט צו איינעם גע-